

# αρεύοντας τόνους

**O**ργανισμός μου δεν χρειάζεται πια άλλο οξυγόνο. Αρχίζει να μου λείπει το ιώδιο.

Μ' αυτή την χημικο-ιατρική διαπίστωση ο Μιχάλης έκανε σαφείς τις Αυγούστιατικές προτεραιότητές του. Συμφώνησα αυτόματα μαζί του. Μήνες τώρα, σχεδόν όλο το καλοκαίρι, ανεβοκατεβαίνουμε στα βουνά και μαζεύουμε οξυγόνο από πευκοδάση, δρυοδάση και δάση οξυάς. Που και που, από καμμιά ηλιόλιπη κορυφή, αγναντεύουμε στο βάθος τη θάλασσα.

Τι κάνουμε λοιπόν; Προγραμματίζουμε διακοπές στην θάλασσα, όπως κάθε εργαζόμενος άνθρωπος στην Ελλάδα και στον κόσμο; Οχι, βέβαια!! Δεν επιτρέπουμε στους εαυτούς μας τέτοιες υπερβολές. Αντί γι' αυτό τηλεφωνούμε στον καπτάν—Τάκη και του ζητούμε μιά θέση στο κατάστρωμα του αλιευτικού του. Στην αρχή είναι επιφυλακτικός, όπως κάθε θαλασσινός απέναντι σε στεριανούς. Λίγο μιά μακρινή συγγένειά του με τον Μιχάλη, λίγο οι διαβεβαιώσεις μας, ότι στο πρώτο κύμα δεν θα πέσουμε στην θάλασσα, τον πείθουμε. Νάμαστε λοιπόν, με ορθάνοικτα τα παράθυρα του αυτοκινήτου, να έρπουμε μέσα στο μεσημέρι για Χαλκιδική. Μαζί με μας και μερικές χιλιάδες ακόμα (Οι Θεσσαλονικείς έχουν εξαιρετική αδυναμία στην Χαλκιδική, ιδιαίτερα το καλοκαίρι). Κάτι πάει να μουρμουρίσει ο Μιχάλης για υψόμετρο, δροσιά και ηρεμία αλλά, με μιά άγρια ματιά, το μετανοιώνει και ανάθει τσιγάρο. Μετά από μερικούς αιώνες συναρπαστικής διαδρομής, πλησιάζουμε στην Ν. Σκιώνη. Ένα ανεπαίσθητο πελαγίσιο αεράκι ρυτιδώνει την θάλασσα. Από το αλιευτικό ξέρουμε μόνο τ' όνομα : ΑΡΓΥΡΗΣ. Το σουλούπι το φανταζόμαστε. Αρχίζουμε να ψάχνουμε λοιπόν τον ΑΡΓΥΡΗ. Τον ανακαλύπτουμε σχεδόν στο τέρμα του λιμανιού, μισοκρυμμένο πίσω από μεγαλύτερα σκάφη. Καμμιά επίσημη υποδοχή δεν έχει οργανωθεί προς τιμή μας. Η άφιξή μας περνάει απαρατήρητη, γιατί ο άνθρωπος που κοιμάται ανάσκελα πάνω σ' έναν μουσαρά, δεν φαίνεται να διαθέτει μαντικές ικανότητες. Κοιμάται και ροχαλίζει τόσο χαριτωμένα, που μας γεμίζει ενοχές και μόνο η σκέψη ότι πρέπει να τον ξυπνή-

Κείμενο:

**Θ. Μπασγιουράκης**

Φωτ.:

**A. Καλαϊτζή**

**M. Αλμπάνογλου**

σουμε. Και πως να τον ξυπνήσεις άλλωστε; Τραβώντας του απαλά το πόδι; Ψιθυρίζοντάς του στο αυτί, ότι είναι ήδη εκπρόθεσμος στο ραντεβού μας; Ή μήπως ρίχνοντάς του ένα κουβάθαλασσινό νερό; Βηματίζουμε πάνω - κάτω στο κατάστρωμα προβληματισμένοι. Τότε, ο Μιχάλης κάνει την αποφασιστική κίνηση. Σκοντάφτει σε μιά κουλούρα σχοινί και προκαλεί έναν μικρό σεισμό. Ο άνθρωπος πετάγεται, σαν να τον τσίμπησε δράκαινα. Μας ρίχνει μιά θολή ματιά, ο ήλιος τον τυφλώνει από απέναντι, δεν μας ξέρει κιόλας, μάλλον μας θεωρεί προέκταση των ονείρων του.

Ετοιμάζεται να ξαναπέσει ανάσκελα. Την τελευταία στιγμή το μετάνοιώνει κι επιδεικνύει άγρια αποφασιστικότητα.

— Ποιοί είστε; ρωτάει.

— Ξέρετε, είμαστε γνωστοί του κάπταν—Τάκη, μας περιμένει στις 5, να πάμε για ψάρεμα.

Τρίβει δυνατά τα μάτια του και μας εξετάζει από πάνω μέχρι κάτω. Ασυναίσθητα κάνω το ίδιο για τον εαυτό μου.

# ΚΑΙ • ΤΟΝÁΚΙΑ



Αθλητικό παπούτσι, τζήν, κοντομάνικο, την γραβάτα την έχω αφήσει στο γραφείο.  
Έτσι περίπου κι ο Μιχάλης, με επιπλέον στοιχείο την φωτογραφική του τσάντα.  
Τρέμω στην ιδέα της απόρριψης από τον προθάλαμο. Μήπως θα πρέπε να παραλείψουμε τα παπούτσια μας; Ο ψαράς είναι ξυπόλυτος.

— Ο καπετάνιος δεν είναι εδώ; αποτολμάμε μια ερώτηση.

— Και που αλλού θα ταν;

Πριν προλάβουμε να ρωτήσουμε, μας λέει  
— Κοιμάται κάτω στο αμπάρι.

Μοιάζει λογικό. Ο καπετάνιος κρατάει για τον εαυτό του την κλιματιζόμενη σουίτα.

— Τάκη..., φωνάζει ο ψαράς.

— Ξύπνα ρε, έχεις επισκέπτες.

Κάποια στιγμή ο Τάκης αναδύεται από τα βάθη του ΑΡΓΥΡΗ.

Στην αρχή, απάθεια. Το ραντεβού κλείστηκε το πρωΐ, λογικό να τόχει ξεχάσει. Τον Μιχάλη όμως; Τον συγγενή του;

— Ρε Μιχάλη, εσύ είσαι;

Ο Μιχάλης συμφωνεί. Δίνουν τα χέρια, σπάζουν οι πάγοι και όλοι, μετά απ' αυτό, μοιράζουμε χειραψίες.

— Θα πάμε λοιπόν να φαρέψουμε τονάκια;

— Ε, γι' αυτό ήρθαμε καπετάνιε. Μήπως μας προκύψει και καμμιά φωτογραφία.

Τι ήταν να το πούμε; Το βλέμμα του καρφώνεται στην τσάντα του Μιχάλη.

— Τι θα φωτογραφίσετε δηλαδή; ρωτάει καχύποπτα

— Να, κανένα ηλιοβασίλεμα, κανένα ψαράκι....

— Ωχ !...

Στην αρχή δεν το κατάλαβα το επιφώνημα απελπισίας. Μήπως του ζητήσαμε να τον φωτογραφίσουμε γυμνό; Ο καπετάνιος κι ο ψαράς ανταλλάσσουν ματιές και κουνούν τα κεφάλια τους. Κοιταζόμαστε κι εμείς, χωρίς να βγάζουμε άκρη. Κι ύστερα ξαφνικά, συντονιζόμαστε στην συχνότητα ενδοσυνεννόήσης των ψαράδων. Είναι απλό, μας θεωρούν ήδη γρουσούζηδες. Δήλωση φωτογράφισης ψαριών, πριν από την έκβαση του ψαρέματος; Απίστευτη γρουσουζά.

◆ Νωρίς το απόγευμα ο "ΑΡΓΥΡΗΣ" ξεκινάει για ν' αναζητήσει τα τονάκια στο πέλαγος.



Μουδιασμένοι σε μια γωνιά περιμένουμε την απόφαση. Σκέψτομαι ήδη με τρόμο την επιστροφή στη Θεσσαλονίκη. Και να πώ, οτι δεν ήξερα την προληπτικότητα των φαράδων;

— Ξεκινάμε σε 5 λεπτά,  
δηλώνει μουτρωμένος ο καπετάνιος.  
Ο ΑΡΓΥΡΗΣ ξεκολλάει απρόθυμα από το  
αραξοθόλι του. Έξω απ' το λιμάνι της Ν.  
Σκιώνης, η αύρα γίνεται δροσερή και ευχά-  
ριστη. Το ιώδιο, που τόσο λαχταρούσε ο  
Μιχάλης, είναι γύρω μας. Τραβάμε κατα-

πέλαγα με 7 μίλια την ώρα. Στην αρχή ακούγεται μόνον ο θόρυβος της μηχανής. Ο καπετάνιος σιωπηλός στο τιμόνι, ο φαράς κοιμάται στην πρύμνη πάνω στα δίκτυα, κι εμείς με το Μιχάλη, φλυαρούμε ο καθένας με τις σκέψεις του. Κάποια στιγμή ο καπετάνιος βγαίνει απ' το πιλοτή-  
ριο στο κατάστρωμα. Όρα για τσιγάρο.  
Ψάχνω στην τσάντα του Μιχάλη.

— Καπετάνιε, ένα μικρό δωράκι για σένα.  
— Τι είν' αυτό;  
— Το προηγούμενο τεύχος του περιοδικού  
μας.

Στην αρχή το ξεψυλλίζει με περιέργεια. Οι σελίδες στο πρώτο τμήμα γυρίζουν με ίλιγ-  
γιώδη ταχύτητα. Χιόνια, βουνά, άσκετα  
πράγματα. Λίγο πιο κάτω σταματάει.

— Γράφετε και για θάλασσα;  
Διαβάζει κάποια λεζάντα.

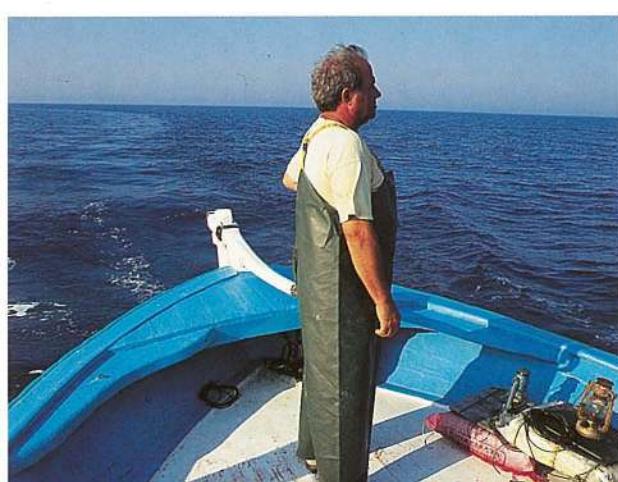
— Τον ξέρω αυτό τον κόλπο, ωραίο μέρος.  
Μας ρίχνει ένα εξεταστικό βλέμμα.

— Κι αυτό το βγάζετε εσείς;

— Ολόκληρο, καπετάνιε.

— Χμ, καλό μου φαίνεται.

Το παίρνει μαζί του στο πιλοτήριο.  
Ο Μιχάλης μου κλείνει το μάτι χαμογελώ-  
ντας. Στο μεταξύ, κινητικότητα παρατη-  
ρείται στην πρύμνη. Ο Αγγελος ο φαράς,  
ξυπνάει και κατευθύνεται στο πιλοτήριο.  
Βρίσκει μπρίκι, καφέ, ζάχαρη.  
Καταπληκτική έμπνευση! Απογευματινό<sup>1</sup>  
καφεδάκι εν πλώ, είναι ό,τι καλύτερο αυτή  
τη στιγμή. Ήδη ψάχνω τα τσιγάρα μου.



◆ Όρθιος ο κάπταιν-Τάκης ατενίζει τον θαλασσινό ορίζοντα, λες και προσπαθεί να μαντέψει ποιός είναι ο καλύτερος τόπος για να ρίξει τα δίκτυα του.

◆ Το ρίξιμο των δίχτυών χρειάζεται τέχνη και συντονισμό.



Ο καφές φουσκώνει και μοσχοβολάει. Προσπαθώ να βρώ που έχει βάλει τα φλυτζανάκια. Δεν βλέπω παρά μόνο ένα. Είναι δυνατόν να πίνουμε τέσσερις από ένα φλυτζανάκι; Στο μεταξύ ο Αγγελος φουσκώνει δύο φορές τον καφέ - καραβίσιος, χωρίς καϊμάκι - τον αδειάζει, παρά το κούνημα του ΑΡΓΥΡΗ, όλον μέσα στο μοναδικό φλυτζανάκι και, τηρώντας την παράδοση, ανάβει κι ένα τσιγάρο. Μικρές, θορυβώδικες ρουφηξίες. Κάτι μου λέει, ότι τον απολαμβάνει.

— Φωτιά; ρωτάω τον Μιχάλη και ανάβω το τσιγάρο μου.

— Καφέ; ρωτάει ο Μιχάλης.

— Λυπούμαι, δεν συμπεριλαμβανόμαστε στην κατάσταση μισθοτροφοδοσίας του σκάφους. Ούτε καν ο καπετάνιος.

Ξενιόμαστε αγναντεύοντας τη θάλασσα. Είναι όμορφη. Αραιά, λεία κύματα, χωρίς αφρούς, καταλήγουν πάνω μας εξασθενημένα από την μακριά πελαγίσια διαδρομή τους. Λίγο πριν βουτήξει ο ήλιος, τα αυλακώνει μ' έναν χρυσαφένιο δρόμο κι ύστερα χάνεται. Στο κατάστρωμα οι ρυθμοί ανεβαίνουν. Ζωντανεμένος απ' τον ύπνο και το καφεδάκι του ο Αγγελος, ρίχνει με τέχνη τα δίχτυα στην θάλασσα, ενώ ο καπετάνιος ανάβει ένα ένα τα φαναράκια στις σημαδούρες. Πόση ώρα πέφτουν τα δίχτυα; Μιάμιση; Δύο; Ποιός ξέρει. Κάποτε τελειώνουν. Τον τεράστιο όγκο τους, που μέχρι τώρα γέμιζε την πρύμνη,



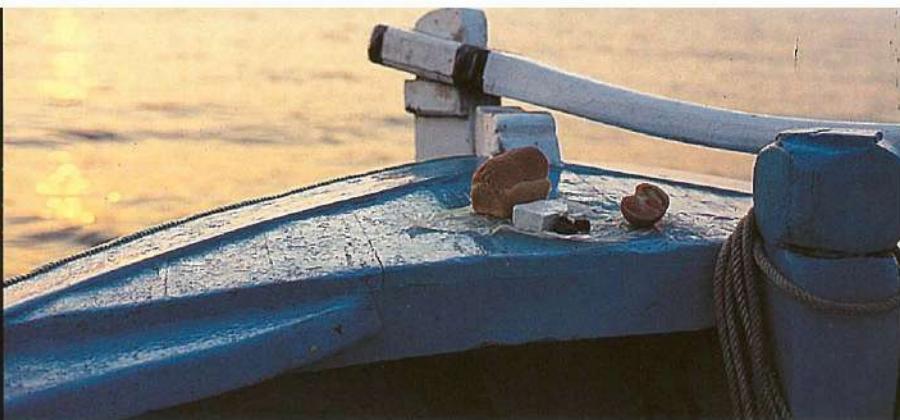
◆ Μετά το πέσιμο των δίχτυών το σκάφος καθαρίζεται καλά.

◆ Μικρές λάμπες θυέλλης καλά στερεωμένες πάνω στις σημαδούρες, πέφτουν μαζί με τα δίχτυα στην θάλασσα.



τον έχει καταπιεί η θάλασσα. Τα φαναράκια πάνω στις σημαδούρες, ανοιγοκλείνουν το φωτεινό ματάκι τους, ανεβοκατεβαίνοντας με την κίνηση των κυμάτων. Πέρα στον ορίζοντα κι άλλα φωτεινά ματάκια. Δεν είμαστε οι μόνοι καταπέλαγα.

◆ Το γέυμα του καπετάνιου.  
Λιτό, όπως οι κουβέντες του.



Ακούγεται μακρινός υπόκωφος ήχος. Ο τεράστιος, σκοτεινός όγκος ενός γκαζάδικου, κατευθύνεται γραμμή για τα δίχτυα. Την τελευταία στιγμή αποφεύγεται η καταστροφή. Σε μια επιδειξη παρατηρητικότητας και ευαισθησίας, το γκαζάδικο αποφεύγει τα δίχτυα κι αλλάζει ρότα για τ' ανοικτά.

— Πως πήγε χθές η φαριά καπετάνιε; τολμάω μια ερώτηση  
Μετά τα κολακευτικά του σχόλια για το περιοδικό μας, έχω πια ξεθαρρέψει...

— Αρκετά καλά, 95 κομμάτια.

Κοιταζόμαστε με τον Μιχάλη

— Ο στόχος είναι τουλάχιστον 95, του ψιθυρίζω. Άλλοι μόνο μας αν πέσουμε παρακάτω, θα θεωρηθούμε υπαίτιοι. Αιφήνουμε τα δίχτυα να φαρεύουν στην σκοτεινή θάλασσα. Όρες ηρεμίας, ανάμεικτες με την λαχτάρα της αναμονής. Κάπου στον ουρανό εμφανίζεται δειλά ένα αδυνατισμένο φεγγάρι. Το χλωμό του φως πολύ δύσκολα αγγίζει την επιφάνεια της θάλασσας. Το κατάστρωμα, τα ρούχα μας, νοτίζονται απ' την υγρασία της

νύχτας. Τέτοια ώρα στη στεριά οι άνθρωποι βαριανασσίνουν από τη ζέστη. Εμείς αναγκαζόμαστε να φορέσουμε κάτι ζεστό.

— Τι λές Άγγελε, σηκώνουμε;

— Είν' ώρα καπετάνιε.

Το ανοξείδωτο βίνται αρχίζει να γυρίζει αργά, ανεβάζοντας το δίχτυ.

Κουρνιάζουμε παραδίπλα, προσέχοντας κάθε μας βήμα, κάθε κίνηση. Διακριτικά και αθόρυβα ο Μιχάλης ετοιμάζει την φωτογραφική του μηχανή. Τα πρώτα μέτρα ανεβαίνουν φωσφορίζοντας. Μικρά φαράκια, γάδροι και σαρδέλλες, χοροπηδούν μπλεγμένα στο δίχτυ. Ο Αγγελος τα ξεσκαλώνει και τα μαζεύει σ' έναν κουβά. Δεν αφήνουμε το δίχτυ ούτε στιγμή απ' τα μάτια μας. Τα μέτρα όμως ανεβαίνουν αδιάκοπα. Τίποτα ακόμα. Μήπως φαρεύουμε στην Νεκρά θάλασσα ;  
Ρίκνω μια κλεψτή ματιά στον καπετάνιο. Απαθής και ατάραχος εξακολουθεί να μαζεύει το δίχτυ. Κανένα σχόλιο, κανένα συναίσθημα.

— Έρχεται, φωνάζει ξαφνικά ο Μιχάλης

◆ Το ανοξείδωτο βίνται ανεβάζει το δίχτυ και τα τονάκια αστράφτουν μέσα στην νύχτα.





◆ Ωρες φούριας. Απ' αυτές εξαρτάται το μεροκάματο των ανθρώπων της θάλασσας.

Σκύβω απ' την κουπαστή και μόλις προλαβαίνω να δω το τονάκι, καθώς ανεβαίνει από την θάλασσα. Την άλλη στιγμή σπαρταράει στο κατάστρωμα.

— Κι όλο, ακούγεται ο Μιχάλης.

Ερχονται στη σειρά τώρα. Πρώτα διαισθανόμαστε τον φωσφορισμό τους κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας. Ύστερα δύο - δύο, τρία - τρία ανεβαίνουν μαζί με το δίκτυο. Ο Αγγελος δεν προλαβαίνει να ξεσκαλώνει, τον βοηθάει κι ο καπετάνιος. Μεσολαβεί ένα μεγάλο διάστημα ηρεμίας. Λες και xάθηκαν ξαφνικά. Ύστερα κάνουν πάλι την εμφάνισή τους. Στην αρχή προσπαθώ να τα μετρήσω. Παραιτούμαι πολύ γρήγορα. Η απόσταση μέχρι το στόχο των 95 όλο και μικραίνει. Δεν πρέπει ν' απέχουμε πολύ. Το δίκτυο όμως τελειώνει. Το τελευταίο φαναράκι μας πλησιάζει σταθερά. Σε λίγη ώρα είναι κι αυτό στο κατάστρωμα.

— Πως πήγε η φαριά καπετάνιε; ρωτάει ο Μιχάλης.

— Τώρα θα τα βάλουμε στις κάσες και θα δούμε.

Με τέχνη ο Αγγελος τοποθετεί τα τονάκια μέσα στην συσκευασία τους, δέκα σε κάθε κάσα. Στεκόμαστε από πάνω του και παρακολουθούμε, προσπαθώντας να μαντέψουμε τον τελικό αριθμό. Τα φάρια αστράφτουν στα χέρια του. Τα πιο πολλά ξεπερνούν σε βάρος το ένα κιλό. Μιά κάσα, δύο, δέκα, έντεκα, περισσεύουν και πέντε φάρια. Κοιταζόμαστε με τον Μιχάλη.

— Ακριθώς 115, λέμε ταυτόχρονα. Ο Αγγελος τοποθετεί τις κάσες σε δύο στίβες και καθαρίζει με επιμέλεια το κατάστρωμα. Ο καπετάνιος εμφανίζεται με μιά μεγάλη σακκούλα στο χέρι, παίρνει τα πέντε φάρια και τα βάζει μέσα.

— Μπερεκέτι, ρε παιδιά, αυτά είναι δικά σας.

Άλλη μια σακκούλα την γεμίζει με γάβρο, σαρδέλλες και καλαμάρια.

— Κι αυτά, για να πιείτε κανένα ουζάκι. Κι όποτε σας βολέψει, χαρά μας να σας ξαναδούμε.

Η επιστροφή είναι όμορφη, η ατμόσφαιρα εγκάρδια. Σ' αυτό βοηθάει και το ουζάκι, που πίνουμε όλοι μαζί. Περασμένα μεσάνυχτα, τα φώτα της Σκιώνης δεν είναι πια μακριά. Ο ΑΡΓΥΡΗΣ πλευρίζει ήσυχα και δένει στο αραξοθόλι του. Σφίγγουμε θερμά τα χέρια. Οι θαλασσινοί, όπου να 'ναι, θ' αποσυρθούν στο αμπάρι. Οι στεριανοί θα μπουν στο αυτοκίνητο. Θα κρατήσουν όμως, όσο μπορούν περισσότερο, την ανάμηηση και την μυρωδιά της θάλασσας.



ΨΑΡΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝΑΚΙΑ



◆ Αραγμένα στον κόλπο του ΠΟΡΤΟ-ΚΟΥΦΟ τα σκάφη περιμένουν υπομονετικά την ώρα της αναχώρησης.

## Ψαρεύοντας τόνους

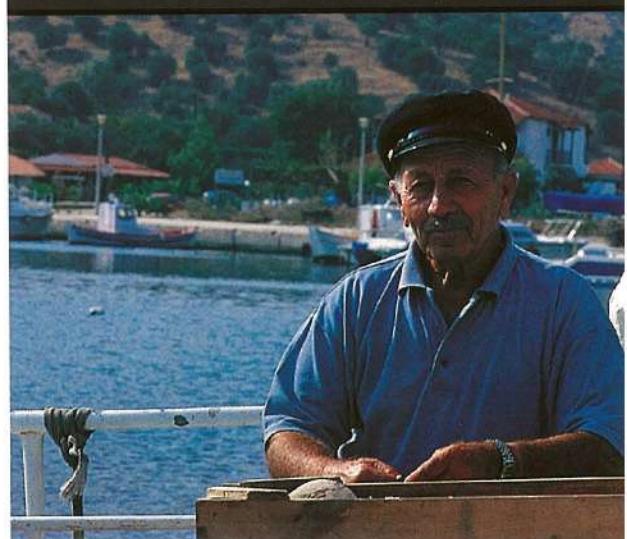
— Είναι αδύνατο την περίοδο αυτή να βγω για ψάρεμα. Έχω πολλές δουλειές και το σκάφος αρκετά προβλήματα.

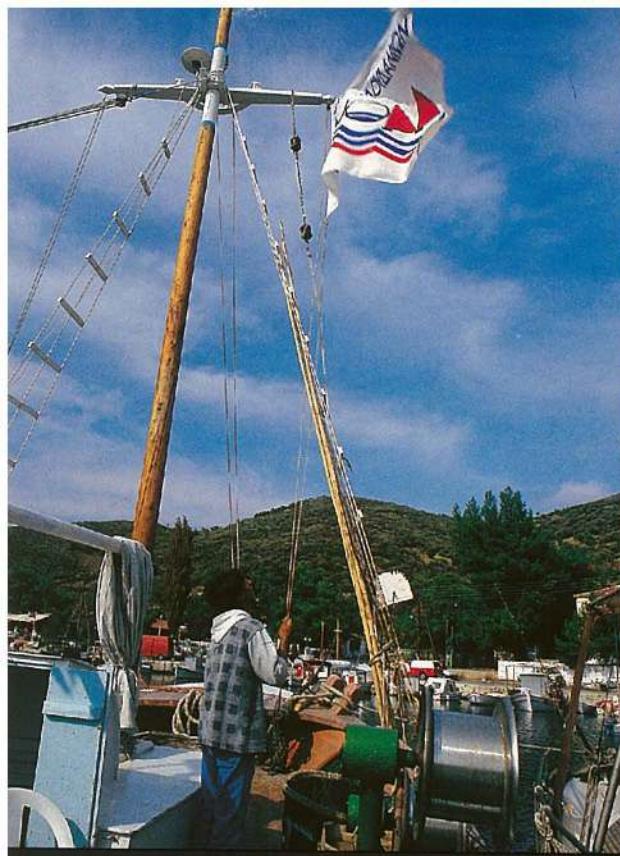
Μ' αυτή τη δήλωση ο Τάκης ο Τραγάκης μου απέκλεισε κάθε δυνατότητα να ψαρέψω μαζί του. Λίγη ώρα νωρίτερα τον παρακολούθιούσα, καθώς βημάτιζε στο γραφείο του. Είχε ελάχιστα αλλάξει από την τελευταία φορά, σχεδόν δέκα χρόνια πριν. Λίγα παραπανίσια κιλά ίσως, αλλά στη ματιά του καμιά διαφορά. Το ίδιο μακρινό ονειροπόλο βλέμμα, γεμάτο θαλασσινό ορίζοντα. Γύρω του ενθύμια, φωτογραφίες, βραβεία και διακρίσεις σε διεθνείς αλιευτικούς διαγωνισμούς, όλη η προηγούμενη ζωή του γεμάτη δράση και περιπέτειες. Κρεμασμένο στον τοίχο ένα τεράστιο σαγόνι καρχαρία, πιάστηκε στο αγκίστρι του πολλά χρόνια πριν, στις μακρινές θάλασσες του Νότου. Σ' ένα μικρό τραπέζακι μπροστά μου ξένα βιβλία και περιοδικά με αφιερώματα στον Τραγάκη, αποκόμματα από εφημερίδες και δύο τεράστια άλμπουμ γεμάτα φωτογραφίες. Από τα μάτια μου περνάνε τόνοι, τούνες, ξιφίες,

καρχαρίες λευκοί και γαλάζιοι και κάθε άλλο κητοειδές που κολυμπάει στις θάλασσες του πλανήτη μας.

Το μόνο ίσως ψάρι που δεν έχει ψαρέψει αυτός ο άνθρωπος είναι η φάλαινα κι αυτό, προφανώς, γιατί δεν το θέλησε.

◆ Τελευταίες ετοιμασίες πριν το ψάρεμα.





◆ Η σημαία του Ναυτικού Ομίλου Μουδανιών κυματίζει ψηλά στο κατάρτι του σκάφους της επιτροπής.



◆ Ένα όμορφο κοράλι που πιάστηκε στα δίχτυα μας μεταφέρει την γοητεία του βυθού της θάλασσας.

— Γιατί δεν πας μια βόλτα στον Ναυτικό Όμιλο Μουδανιών; Σε μερικές μέρες πραγματοποιούν τον ετήσιο διαγωνισμό ψαρέματος (GAME FISHING).

Το ίδιο κιόλας βράδυ βρίσκομαι στα γραφεία του Ομίλου. Φυσιογνωμίες γνωστές, με κάποιους απ' αυτούς μοιράστηκα στο παρελθόν την αλμύρα της θάλασσας, πάνω σε μια βάρκα. Ο Πρόεδρος του Ομίλου, Δημήτρης Σακαλής, μου παραχωρεί πρόθυμα μια θέση σε κάποιο από τα διαγωνιζόμενα σκάφη. Δεν απομένει, παρά να έρθει το Σαββατοκύριακο...

Σάββατο μεσημέρι στο Πόρτο Κουφό. Κόλπος βαθύς, κλειστός, σχεδόν αόρατος, σου θυμίζει ορμητήριο παλιών πειρατών. Στα ταβερνάκια της παραλίας κόσμος πολύς, τρώει, πίνει, αστειεύεται, αδημονεί για τη στιγμή της εκκίνησης. Στα σκάφη που θα συμμετάσχουν, ταχτοποιούνται με φρύμια οι τελευταίες λεπτομέρειες, ελέγχονται καλάμια, συρτές, δολώματα. Γύρω στις 3 λύνονται και τα τελευταία σχοινιά. Μουδιασμένα από το πολύωρο δέσιμο τους τα σκάφη, διασχίζουν αργά τα

ήρεμα νερά του κόλπου. Από παντού ακούγονται φωνές και πειράγματα. Χαρούμενοι άνθρωποι, σχεδόν όλοι γνωρίζονται μεταξύ τους, γι' αυτούς είναι μια διήμερη γιορτή, που κάθε χρόνο την περιμένουν με ανυπομονησία. Το ταχύπλοο του Τάκη του Κουλιγκά εγκαταλείπει πρώτο την ασφάλεια του κόλπου. Σχεδόν τυχαία έπεσα πάνω του, λίγη ώρα πριν. Καθώς γνωριζόμαστε από παλιά, δεν διστάζω ούτε στιγμή να μετακομίσω στο σκάφος του. Δίπλα του ο Στέλιος εκτελεί χρέη καπετάνιου. Μόλις βγαίνουμε απ' τον κάβο οι μετεωρολογικές προβλέψεις επαληθεύονται. Ένας ισχυρός βορειοανατολικός άνεμος μας ρυπάνει δευτερόπλωρα και μας προειδοποιεί για τη συνέχεια. Κάθε έννοια οριζόντιου επιπέδου ξεχνιέται πίσω στον κόλπο. Τα αντικείμενα αρχίζουν να χορεύουν πάνω στο σκάφος, διαγράφουν τρελλές τροχιές στο κατάστρωμα, κάτω απ' το τραπέζι, επάνω μας. Αδύνατον να σταθείς όρθιος, κωρίς να πιάνεσαι γερά από κάπου.

Με κόπο ετοιμάζονται οι συρτές και πέφτουν στην αφρισμένη θάλασσα.

— Καλός καιρός για συρτή, λέει ο καπετάνιος. Τα φάρια είναι αγριεμένα, χτυπούν καλύτερα.

Ένα - ένα τα σκάφη ξεμπουκάρουν από τον κάδο, σαν αρμάδα που βγαίνει για ναυτικές επιχειρήσεις. Βρίσκομαι για λίγο μόνος στην πρύμνη. Το καθήκον μου είναι να παρακολουθώ τις δύο συρτές και το καλάμι. Ανάβω με δυσκολία ένα τσιγάρο και ξεχνιέμαι στους αφρούς των κυμάτων...

Πρώτα ακούγεται ένας ήχος οξύς, κάτι σαν σφύριγμα, πολύ πιο πάνω από τον θόρυβο της μηχανής και των κυμάτων. Ο μεγάλος φελλός της συρτής αναπηδάει αστραπαία στο κατάστρωμα και κοντράρει με μανία στο μεταλλικό κάγκελο της κουπαστής. Η

πανίσχυρη ογδοντάρα πετονιά συντρίβεται στη στιγμή. Το μεγάλο φάρι που χτύπησε πριν δευτερόλεπτα, κέρδισε τη μάχη για τη ζωή του, θα συνεχίσει ελεύθερο το ταξίδι του. Απομένω να βλέπω την κομμένη πετονιά, θλιβερό απομεινάρι, που λικνίζεται πέρα - δώθε στον άνεμο.

Σχεδόν αμέσως ο καπετάνιος πετάγεται έξω. Βλέπει τα υπολείμματα.

— Τι συνέβη; ρωτάει αλαφιασμένος. Προσπαθώ να του εξηγήσω. Του ξεφεύγει μια βρισιά, δεν μπορεί να πιστέψει την ατυχία του. Ή την υπερβολική σιγουριά του, σκέφτομαι απ' την πλευρά μου. Πώς να εμπιστευθείς μόνον τις δυνατότητες της πετονιάς, χωρίς σύστημα επιβράδυνσης; Ποτέ δεν ξέρεις τι φάρι θα χτυπήσει.

◆ Βγαίνοντας από την ασφάλεια του κόλπου το σκάφος αναπτύσσει ταχύτητα και σκίζει περήφανα τα κύματα.



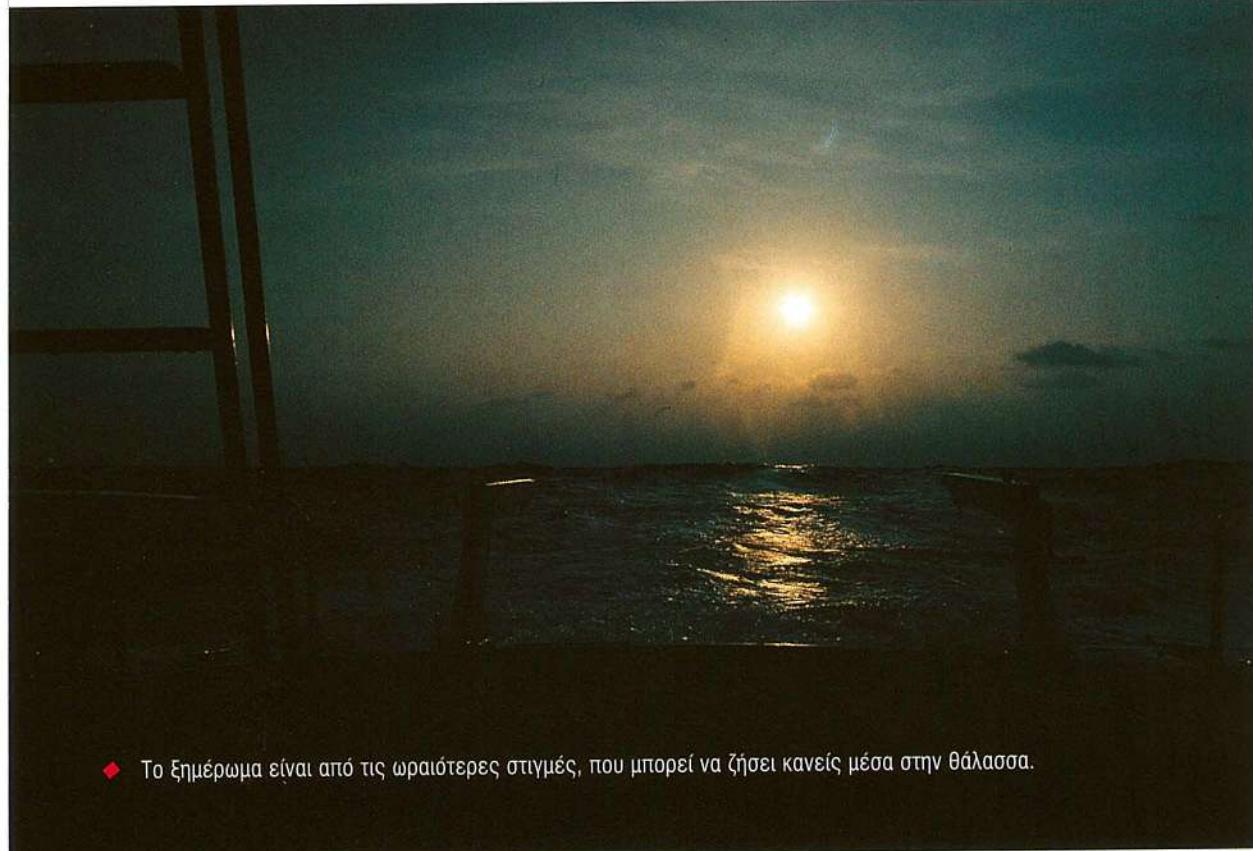
Για να ξεδώσω λίγο, ανεβαίνω στο δεύτερο κατάστρωμα. Κάθε βήμα στη σκάλα και μια μικρή περιπέτεια. Ο καιρός λυσσομανάει, το σκάφος χτυπιέται από παντού. Είναι ωραία από δω πάνω. Βλέπεις τον καιρό από ψηλά και τον συνομπάρεις. Μέχρι τη στιγμή που ένα θεόρατο κύμα σε σηκώνει σαν πούπουλο στην κορυφή του κι ύστερα σε εξακοντίζει με λύσσα στο βάραθρο που δημιούργησε. Το σοκ είναι τρομερό. Το σκάφος σκάει με πάταγο, νομίζω πως θα διαλυθεί. Μισό δευτερόλεπτο μετά, δέχομαι στο πρόσωπο και σ' όλο το σώμα ένα παγωμένο μαστίγωμα. Το νερό εισχωρεί παντού, με μουσκεύει από την κορυφή μέχρι τα νύχια. Εγκαταλείπω με απογοήτευση τη θέα του αφρισμένου ορίζοντα και ξαναγυρνώ στην πρύμνη.

Έχω ακόμα τη γεύση του αλατιού στα κείλια μου και προσπαθώ να φορέσω κάτι στεγνό. Το καλάμι ξαφνικά καμπουριάζει επικίνδυνα, ο μηχανισμός γυρίζει με ιλιγγιώδη ταχύτητα και, πριν προλάβουμε να κάνουμε μισό βήμα, η πετονιά σπάζει και κάνεται. Άλλο ένα κήτος μας τίμησε με την παρουσία του αλλά μας στέρησε τη χαρά να παλαιώφουμε έστω και για λίγο μαζί του. Για άλλη μια φορά καταριόμαστε την ατυχία μας, ψάχνουμε να βρούμε τις αιτίες. Ανοικτά στ' αριστερά μας, ένα άλλο σκάφος, πού και πού σταματάει. Είναι φανερό, αυτοί πιάνουν ψάρια. Να περιγράψω αντιδράσεις και συναισθήματα; Δεν θα το επιχειρήσω. Μόνον όσοι έχουν ζήσει κάτι ανάλογο, μπορούν να καταλάβουν.



Το απόγευμα προχωράει γοργά. Είναι Οκτώβρης και η νύχτα δεν θ' αργήσει να πέσει. Είμαστε αρκετά μήλια στ' ανοιχτά, στ' αριστερά μας διαγράφεται ο σκούρος όγκος του Άθω. Καθώς το σκάφος στρέφει για τη στεριά, έχουμε τον καιρό πρίμα. Είναι ξαφνικά σαν να πλέουμε σε μπουνάτσα. Τα κύματα μας χτυπούν στην πρύμνη, δεν συναντούν καμιά αντίσταση και κυλούν γλυκά κάτω από τα ύφαλα του σκάφους. Έξω από το Πόρτο Κουφό η νύχτα έχει

πέσει σκοτεινή και αφέγγαρη. Προσηλωμένοι στην φωτεινή οθόνη του ραντάρ εντοπίζουμε το αόρατο στόμιο του κόλπου και εισδύουμε με κάθε ασφάλεια. Κούραση και απογοήτευση είναι τα κυρίαρχα συναισθήματα. Κάποιοι άλλοι όμως έχουν σοβαρούς λόγους να είναι χαρούμενοι. Με περηφάνεια ζυγίζουν τα φάρια τους, τα κατοχυρώνουν επίσημα με το Προεδρείο του Ομίλου και τα τακτοποιούν στα ψυγεία. Εμείς από την πλευρά μας



◆ Το ξημέρωμα είναι από τις ωραιότερες στιγμές, που μπορεί να ζήσει κανείς μέσα στην θάλασσα.

ξεπερνάμε τις ατυχίες της ημέρας με τον παραδοσιακό φαράδικο τρόπο, τσιπουράκι και θαλασσομεζέδες στα ταβερνάκια του Πόρτο Κουφό. Προφυλαγμένη καθώς είναι η αικτή στον μυχό του κόλπου, μας προσφέρει μια βραδιά ήρεμη, χωρίς την παραμικρή ένδειξη για τον χαλασμό που γίνεται ένα μήλι παραέξω. Έτσι η νύχτα στο ταβερνάκι παρατίνεται για δύο τουλάχιστον ώρες μετά τα μεσάνυχτα. Ευτυχώς διατηρούμε ένα μέρος της νηφαλιότητάς μας και καταφέρνουμε να επιστρέψουμε χωρίς απώλειες στο σκάφος.

212

#### Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΕΡΑ

Ο Πρόεδρος βάλθηκε να εξαντλήσει όλη του την αυστηρότητα στην πιοτή εφαρμογή των κανονισμών του διαγωνισμού. Έτοι, στις 6 τα χαράματα όλος ο κόσμος, άσκετα με την ώρα που πήγε για ύπνο, είναι υποχρεωμένος να ξυπνήσει. Λίγο πριν από τις εφτά, τα σκάφη φορτωμένα με εξοπλισμούς και νέες ελπίδες, σαλπάρουν. Ίδιος καιρός, ίσως και χειρότερος. Κανένας όμως δεν πτοείται. Όλοι είναι δοκιμασμένοι καπετάνιοι, έχουν αντιμετωπίσει και πιο δύσκολες θάλασσες. Σήμερα

είμαστε λίγο καλύτερα οργανωμένοι από χθες. Σωστό φρένο στον μηχανισμό του καλαμιού, σύστημα επιβράδυνσης με μια λωρίδα σαμπρέλλας στην συρτή. Και σήγουρα πιο αισιόδοξοι. Είναι πιο ευχάριστο να έχεις μπροστά σου μέρα, παρά να περιμένεις το πέσιμο της νύχτας. Στο μεταξύ ένας ήλιος κλωμός βγαίνει απ' τον ορίζοντα και διαγράφει μια μελαγχολική πορεία πάνω στα κύματα. Ψύχρα ανάμεικτη με υγρασία, ύπνος ελάχιστος, ένας διπλός

ζεστός καφές είναι ό,τι χρειαζόμαστε για να ζωντανέψουμε. Έχει μια ιδιαιτερότητα αυτό το ψάρεμα. Πιο πολύ αισθάνεται κανείς κυνηγός, που φάχνει σ' όλο το πέλαγος να βρει το θήραμα, παρά ψαράς που περιμένει καρτερικά να τον βρει εκείνο. Το πέλαγος όμως είναι απέραντο και, απ' ό,τι φαίνεται σήμερα, η τροχιά του σκάφους με τις τροχιές των φαριών δεν συμπίπτουν. Ψηλώνει ο ήλιος, περνούν οι ώρες άδειες, χωρίς ίχνος συγκίνησης. Το μόνο πράγμα

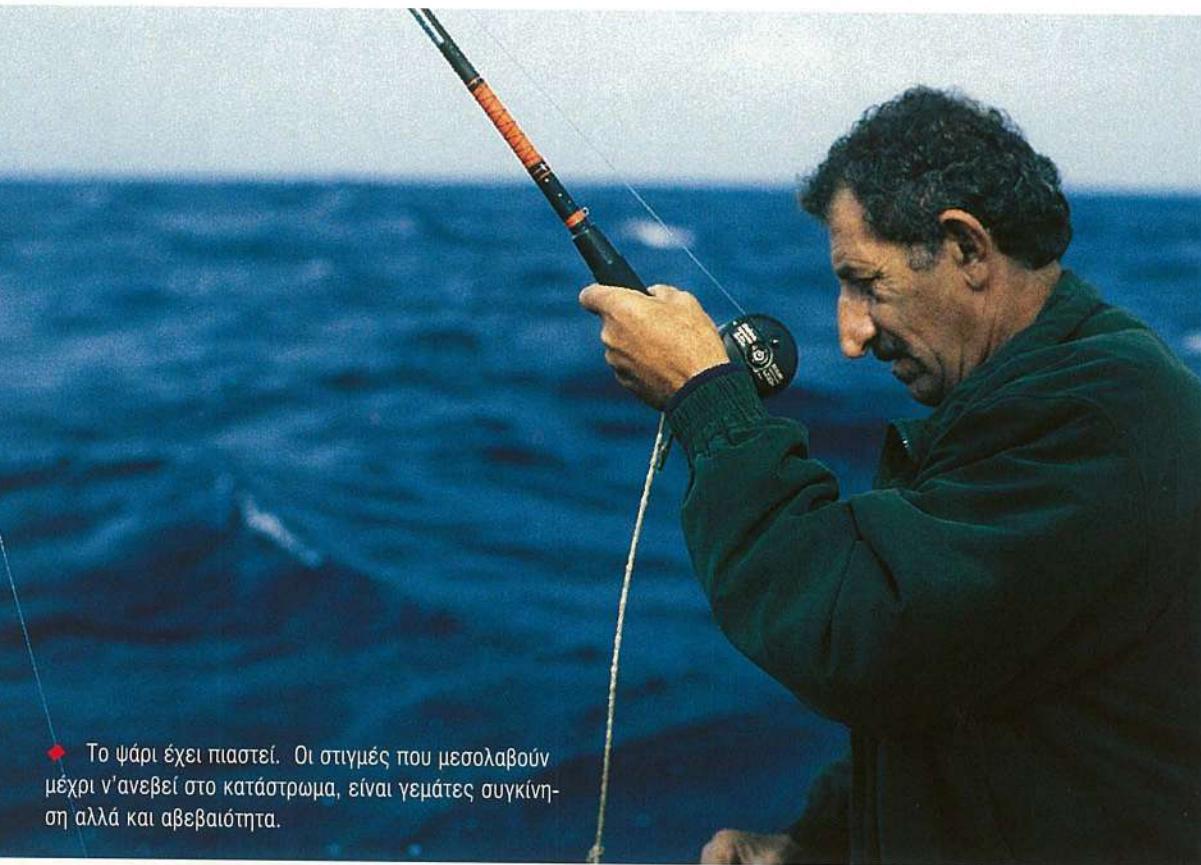
◆ Το ψάρι έχει πιαστεί. Οι στιγμές που μεσολαβούν μέχρι ν' ανεβεί στο κατάστρωμα, είναι γεμάτες συγκίνηση αλλά και αβεβαιότητα.

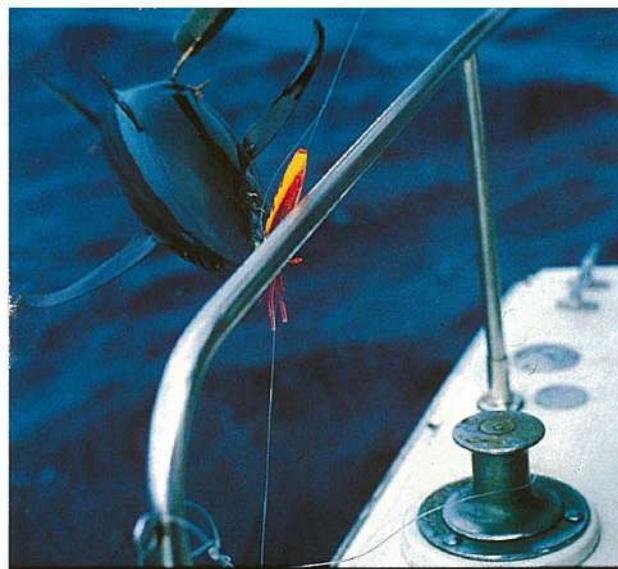
που συντηρεί το ενδιαφέρον μας και μας εμποδίζει να κοιμηθούμε, είναι τα φουσκωμένα κύματα, που εξακολουθούν τα άγρια παιχνίδια τους μαζί μας.

— Μην ανησυχείτε βρε παιδιά, το μεσημέρι θα πεινάσουν και θα χτυπήσουν, προσπαθεί να μας εμψυχώσει ο Στέλιος.

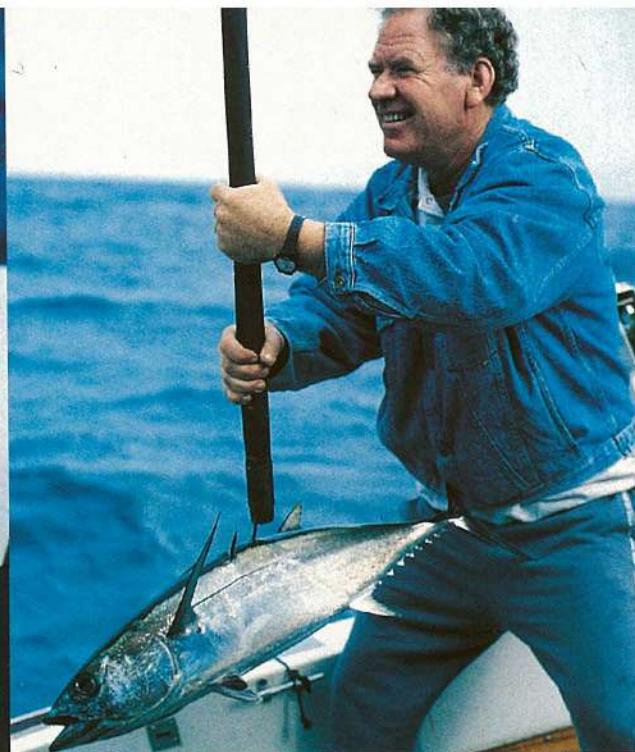
Δεν μπορώ να πω, πως ο καπετάνιος συμμερίζεται την αισιοδοξία του. Όλες αυτές τις ώρες πηγανούνται αδιάκοπα από την πρύμνη στο πιλοτήριο, ελέγχει το καλάμι και τις συρτές, γκρινιάζει για όλα και καπνίζει αδιάκοπα. Μη έχοντας κάτι καλύτερο να κάνω, απολαμβάνω τον τρίτο καφέ μου

με μισόκλειστα απ' την αντηλιά μάτια... Ο ξερός ήχος του καλαμιού παραλίγο να μου ρίξει το φλυτζάνι από το χέρι. Η πετονιά αρχίζει να ξετυλίγεται με μεγάλη ταχύτητα, καθώς το ψάρι την παρασέρνει μαζί του. Μ' ένα πήδημα ο Τάκης είναι κιόλας έξω και αρπάζει το καλάμι. Ο Στέλιος, σε απόλυτο συγχρονισμό με τα γεγονότα, ακινητοποιεί το σκάφος και παίρνει θέση δίπλα στον καπετάνιο. Με τον γάντζο στο χέρι, είναι ήδη σε πλήρη ετοιμότητα.





- ◆ Το γάντζωμα του ψαριού είναι μια λεπτή διαδικασία, που χρειάζεται εμπειρία και καλό συγχρονισμό.
- ◆ Ο Στέλιος έχει κάθε λόγο να είναι χαρούμενος.



Κούραση, υπνηλία, νιρβάνα, εξαφανίζονται δια μιας. Όλος ο κόδιος είναι ήδη στην πρύμνη, τα μάτια καρφωμένα στον καπετάνιο, που με προσεκτικές κινήσεις τυλίγει την πετονιά και φέρνει το ψάρι όλο και πιο κοντά. Οι κρίσιμες στιγμές πλησιάζουν. Ο Στέλιος, με τον γάντζο στο χέρι, έχει κρεμαστεί σχεδόν ο μισός έξω από τα κάγκελα. Και να, ένας σκούρος όγκος προβάλλει μέσα απ' τα κύματα. Ο καπετάνιος πλευρίζει το ψάρι και ο Στέλιος βουτάει τον γάντζο μέσα στο νερό και με μια επιδέξια κίνηση το καρφώνει και το ρίχνει μέσα στο σκάφος. Ξαναπέφτει το δόλωμα μέσα

στη θάλασσα σε μια νέα προσπάθεια αναζήτησης. Τη φορά αυτή όμως, η πορεία του μέσα στο πέλαγος θα είναι μοναχική, μέχρι το τέλος.

#### ΕΠΙΛΟΓΟΣ

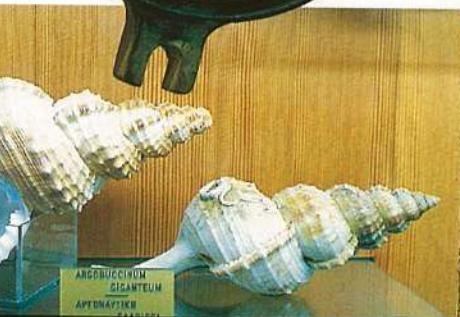
Γύρω στις 3 το μεσημέρι και το τελευταίο σκάφος δένει στο Πόρτο Κουφό. Άλλος ένας ετήσιος διαγωνισμός ψαρέματος έχει τελειώσει. Τα ψάρια ζυγίζονται, το δικό μας φτάνει τα 7.5 κιλά. Ανακηρύχθηκαν οι νικητές και ποζάρουν χαρούμενοι μαζί με τα ψάρια τους. Ύστερα όλοι μαζί κατευθύνονται για τα ταβερνάκια της ακτής.

- ◆ Οι νικητές του διαγωνισμού, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, ποζάρουν ικανοποιημένοι μ'ένα μέρος της ψαριάς τους.

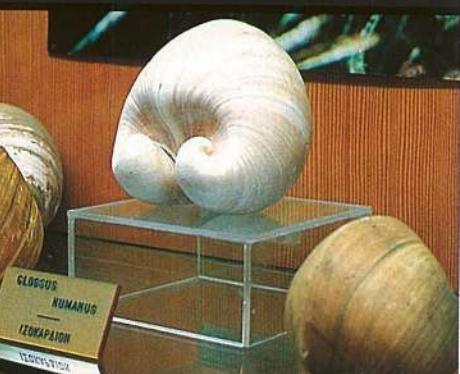


## ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ

Χρόνια τώρα παρακολουθώ την εξέλιξη του Ναυτικού Ομίλου Μουδανιών (Ν.Ο.Μ.) Άλλοτε ανάμεσα από αγώνες σκαφών "OPTIMIST" με κυβερνήτες μικρά παιδιά. Κάποιες φορές μέσα από διοργανώσεις αγώνων αθλητικής αλιείας η από συμμετοχές σε πολιτιστικά δρώμενα. Και ακόμα, μέσα από μαθήματα κατάδυσης, υποθρύχιας φωτογραφίας, ναυσιπλοΐας και ιστιοπλοΐας. Υπάρχουν όμως και κάποιες δραστηριότητες, που ο Ν.Ο.Μ. ξεπερνάει τα συνηθισμένα και σημειώνει πανελλήνιες πρωτιές. Μια επίσκεψη στα γραφεία του μας αφήνει

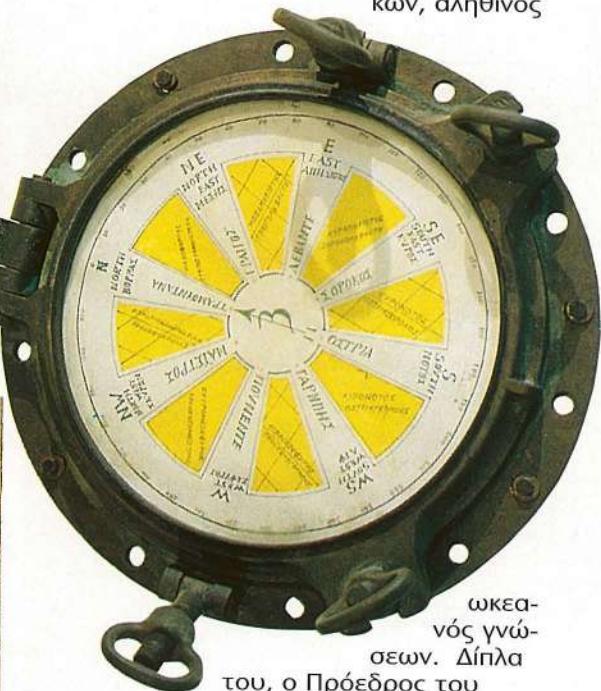


- ◆ Τρομπέτες του Τρίτωνα (*Charonia variegata*)
- ◆ Εσωκάρδιο (*Glossus humanus*)



έκπληκτους. Στον ελάχιστο χώρο, που προς το παρόν διαθέτει, εκτίθεται η μεγαλύτερη και πληρέστερη συλλογή οστράκων, που ζουν στις ελληνικές θάλασσες (πάνω από 250 κύρια είδη). Μερικά απ' αυτά είναι σπανιώτατα η και μοναδικά. Ψυχή και δημιουργός αυτού του έργου ζωής, ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΒΡΑΚΗΣ.

Πάνω από 30 χρόνια τώρα φάνει με πάθος σε γυαλούς, παραλίες, βυθούς, βιβλία και μουσεία, αναγνωρίζει, συμπληρώνει και ταξινομεί. Ξεκίνησε μόνος, λαμπρό παράδειγμα προσωπικού αγώνα, στη διαδρομή όμως πολλοί συνοδοιπόροι προστέθηκαν. Απαντά πρόθυμα στις ερωτήσεις μας, εξηγεί με κάθε λεπτομέρεια τις παράξενες ιδιότητες κοχυλιών και οστράκων, αληθινός



ωκεανός γνώσεων. Δίπλα

του, ο Πρόεδρος του Ομίλου Δημήτρης Σακαλής,

με το δίκιο του καμαρώνει. Είναι ένας από τους βασικούς συντελεστές εξέλιξης και ανάπτυξης του Ομίλου. Θυμάται με νοσταλγία το παρελθόν, όταν στα 1980 καθιερωνόταν για πρώτη φορά στην Ελλάδα το πρόγραμμα "ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ". Δύο χρόνια αργότερα, το 1982, ξεκινάει η πρώτη συλλογική προσπάθεια. Το όνομα της: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΥΤΟΔΥΤΩΝ. Το 1984 είναι η Χρονιά-Σταθμός στην πορεία του Ομίλου. Αποκτά επίσημο καταστατικό και νέο όνομα: ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ.



## ΝΑΥΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ NAUTICAL EQUIPMENT

◆ Ναυτικό Μουσείο Ν.Ο.Μ. Παλιό σφουγγαράδικο σκάφανδρο.



- ◆ Πανέμορφο κοράλι που έχει βρεθεί σε μεγάλο βάθος στον βυθό της Χαλκιδικής.
- ◆ Αργοναύτης (Argonauta argo). Σαν είδος δεν είναι σπάνιο, το μέγεθος όμως του συγκεκριμένου κοχυλιού είναι σπανιώτατο στην Ελλάδα.



Από τότε οι αγώνες και οι κατακτήσεις δεν έχουν σταματήσει ούτε στιγμή. Το 1985 ο Ομίλος συναντιέται μ'έναν μεγάλο στο χώρο της θάλασσας, τον Τάκη Τραγάκη. Είναι αυτός, που με την μεγάλη διεθνή εμπειρία και τις γνώσεις του, θέτει τις βάσεις για την διοργάνωση του πρώτου αγώνα GAME FISHING, στην Ελλάδα. Σαν επακόλουθο αυτής της δραστηριότητάς του ο Ομίλος γίνεται μέλος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας GAME FISHING, μοναδικός και πρωτοπόρος στην Ελλάδα. Παράλληλα αναπτύσσεται το Μουσείο Ναυτικής παράδοσης, με παλιά και σπάνια οργανα ναυσιπλοίας.

Τι κάνει όμως ο Όμιλος στο χώρο της μόρφωσης και επιμόρφωσης; Απλά πρωτοπορεί και εδώ. Η ναυτική του βιβλιοθήκη, μοναδική και πληρέστατη, περιλαμβάνει κάθε έκδοση, Ελληνική και ξένη, που αφορά την θάλασσα σε θέματα ναυσιπλοΐας, ναυταθλητισμού, αλιείας, ιχθυοκαλλιέργειας, καταδύσεων, υποβρύχιας φωτογραφίας, οστράκων. Οι στόχοι του Ομίλου για το μέλλον; Πολλοί και σπουδαίοι.

Ολοκλήρωση των ναυταθλητικών εγκαταστάσεων, μετεγκατάσταση σε άνετους χώρους για στέγαση του Μουσείου Οστράκων και Ναυτικής Παράδοσης, δημιουργία υποδομής για διεκδίκηση Ολυμπιακών αθλημάτων ανοικτής θαλάσσης. Είναι άνθρωποι με πείσμα και αγάπη γι'αυτό που κάνουν. Τους ευχόμαστε ολόφυχα να πετύχουν τους στόχους τους.  
**ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ**  
ΤΗΛ:0373/2399

# ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΟ

## Ευγενικό Απόσταγμα Παράδοσης

Το ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΟ διατηρεί ζωντανή την παράδοση των ελληνικών αποσταγμάτων. Προσεκτικά αποσταγμένο με σπόδους Μακεδονικού γλυκάνισου, που του χαρίζουν το γνωριμό άρωμά τους. Η άριστη ποιότητα των σταφυλιών, η οινοποίησή τους σε χαμηλή θερμοκρασία και η αυστηρή επιλογή της "καρδιάς" του αποστάγματος χαρίζουν στο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΟ το ιδιαίτερο άρωμα, το πλούσιο γαλάκτωμα και την απαλή, γεμάτη γεύση.

Το ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΟ έχει: ευχάριστη οσμή, πλούσιο γαλάκτωμα, απαλή και γεμάτη γεύση.

Το ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΟ πίνεται σκέτο, σε θερμοκρασία δωματίου, ή με πάγο, ή με νερό.

Είναι, ο απολαυστικότερος συνοδός για όλους τους εκλεκτούς "τουπουριμέζεδες".

Από τους πιο απλούς μέχρι και τους πιο... εξελιγμένους.

Η καρδιά της Μακεδονίας, οι αμπελώνες της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής είναι ο Τόπος προέλευσης των σταφυλιών. Οι λευκές ποικιλίες Ροδίτης, Αθήρι και Ασήριτο είναι η πρότιτη ώλη: τα άριστα

### ποιότητας Σταφύλια

μας.  
Ξεχωρίζουμε τις  
οργάς των  
σταφυλιών  
από τα τσα-  
μπιά σε



Η απόσταση, παραδοσιακή, αργή, πολ-  
λαπή και κλασματική, σταγόνα σταγό-  
να μέσα σε χειροποίητους χάλινους  
όμβυκες.

ανοξείδωτα εκραγιστήρια. Η Σύνθλιψη των  
ρογών των σταφυλιών γίνεται σε σύγχρονα  
ανοξείδωτα μεμβρανοπλεστήρια.  
Τοποθετούμε τα **τσίπουρα**, δηλαδή: το  
φλοιό, τη σάρκα της οργάς των σταφυλιών  
και τα κουκούτσια σε μικρά ανοξείδωτα  
δοχεία (οινοποιητές). Σε χαμηλή θερμοκρασία  
αρχίζει αμέσως η **Ζύμωση**. Η κλειστή απρό-  
σφαρα των οινοποιητών κρατάει τα αρώματα



της ποικιλίας των σταφυλιών που ήδη υπάχουν στα τοπίουρα (τα πρωτογενή) και δύο **Νέα** αρώματα δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της ζύμωσης (δευτερογενή). Η **Θέρμανση** ήπια, με ατμό, έμμεση, γύρω-γύρω στα διπλά τουχάματα του άμβυνκα και η **Στρήλη** επαναποτάξης, χάλκινη, τεσσάρων βαθμίδων.

Η **Απόσταξη**, παραδοσιακή, αργή, πολλαπλή, κλασματική, σταγόνα σταγόνα και με την πείρα τριών γενεών.

Η **Κεφαλή**, δηλαδή τα πρώτα  
κλάσματα της από-  
σταξης, ξεχωρίζεται  
από τα μεσαία, αργά  
και πολύ προσεκτικά,  
από τους έμπειρους  
αποσταγματοποιούς.



Μόνο τα τσίπουρα από τις καλύτερες ποικι-  
λίες αποτάξονται για το Μακεδονικό  
Τσιπούρο Τσάνταλη.

Η **Καρδιά**, δηλαδή τα μεσαία κλάσματα της απόσταξης, συλλέγεται ξεχωριστά, ενώ η **Ουρά**, τα τελευταία κλάσματα, απομαρτύνεται διακριτικά από το κυρίως απόσταγμα. Η **Εγχύλιση** των αρομάτων και των γεύσεων από τους σπόδους του Μακεδονικού γλυκάνισου γίνεται μέσα στον άμβυνκα όλη τη νύχτα, και μόνο με την "καρδιά" της πρώτης απόσταξης. Η **Επαναπόσταξη** της "καρδιάς" της πρώτης απόσταξης μαζί με οπό-  
ρους από γλυκάνισο γίνεται αργά, σταγόνα σταγόνα, την επόμενη μέρα. Η **Κεφαλή** της δεύτερης απόσταξης ξεχωρίζεται και πάλι, η Καρδιά συλλέγεται και η Ουρά απομαρτύνεται.

Η **Αραίωση** γίνεται με μαλακό, αποσκλη-  
ρυμένο νερό. Το **Χρώμα** διαυγές, κρυστάλ-  
λινο, μοναδικό. Η **Οσμή** ευχάριστη, ελκυστι-  
κή, αξέπεραστη. Έσεις άνοιξης τώρα ένα

**ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ  
ΤΣΙΠΟΥΡΟ  
ΤΣΑΝΤΑΛΗ**

και απολαύστε  
Παράδοση και Ποιότητα.